KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 13/1989-90 med anledning av ltl Gunnevi Nordmans m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om uppgörande av ett informationspolitiskt program för att förbättra informationen om Åland och självstyrelsen utanför landskapet.

Landstinget har den 19 mars 1990 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört t.f. kanslisekreteraren Veronica Johansson, notarien Susanne Eriksson, informationssekreteraren Britt-Inger Wahe, svenska riksdagsgruppens sekreterare Folke Sjölund, chefen för näringsavdelningen Olof Erland, delegationssekreteraren Elisabeth Nauclér och journalisten Helena Forsgård, får med anledning härav anföra följande.

I motionen sägs att under arbetet med självstyrelselagsrevisionen har svårigheterna att nå fram med saklig och slagkraftig information fokuserats. Vidare påtalas att självstyrelsemyndigheterna saknar professionella informatörer som skulle kunna förmedla insikter om självstyrelsens bakgrund och klargöra behovet av en revision av lagen. Motionärerna efterlyser därför ett informationspolitiskt program i syfte att i första hand förbättra informationen om Åland och självstyrelsen utanför landskapet.

Utskottet konstaterar inledningsvis att det utåt för såväl landstinget som landskapsstyrelsen finns klarlagt vem eller vilka som är informationsansvariga. Vid landstinget handhar notarien landstingets information och upplysningsverksamhet. Vid det centrala ämbetsverket ansvarar avdelningarna och byråerna självständigt för den externa informationen. Kansliavdelningen ansvarar dock i praktiken för informationen om verksamheten i stort. Kansliavdelningens allmänna byrå svarar på frågor angående löpande ärenden medan administrativa byrån tar hand om gäster och besökare. Administrativa byrån inbjuder dessutom ofta tillsammans med landstinget särskilda yrkeskategorier som anses vara av särskilt intresse såsom journalister och lärare. Informationsansvaret inom landskapsstyrelsen är alltså decentraliserat efter principen att information skall ses som en integrerad del av verksamheten. Dessutom bör nämnas att delegationssekreteraren för Ålands delegation i Nordiska rådet har ett informationsansvar om Åland i nordiska sammanhang.

Att det finns klarlagt vem som är informationsansvarig innebär givetvis inte att informationsförmedlingen fungerar utan brister och inte kan förbättras. Informationen spelar en betydelsefull roll i vårt samhälle. Inte minst med tanke härpå är det viktigt att självstyrelsemyndigheterna har en informationsförmedling som är allsidig och korrekt samt ges på rätt sätt.

Utskottet har erfarit att uppgörandet av en informationsplan för såväl den externa som den interna informationen inom landskapsstyrelsen har påbörjats. En konsult har anlitats som utarbetat ett första utkast till informationsplan för landskapsstyrelsen. Bland målen som finns i informationsplanen kan nämnas "att på fastlandet och i andra länder skapa förståelse för landskapets särart" samt att "ge medborgarna kunskap om den åländska självstyrelsen, dess arbetsformer och aktuella frågor och på så sätt skapa en grund för den politiska diskussionen". I planen påtalas att informationsverksamheten skulle fungera bättre om ett etablerat samarbete organiseras mellan de personer som har informationsansvar inom respektive avdelning. Dessutom borde en avdelning ha ett uttalat samordningsansvar för informationen.

I den pågående organisationsutvecklingen inom landskapsstyrelsen aktualiseras den framtida informationsverksamheten. Om någon enhet skall få ett övergripande informationsansvar är bl.a. beroende av landskapsstyrelsens framtida organisation.

I samband med diskussionen om hur informationsverksamheten skall skötas är det väsentligt att påpeka vikten av en allsidig och saklig informationsförmedling även om informationen kan innehålla sådant som är kontroversiellt. Det är viktigt att komma ihåg att information kan ifrågasättas och tolkas på olika sätt av olika mottagare beroende av mottagarens egna värderingar och upplevelser. Negativa skriverier behöver inte vara ett utslag av felaktig eller bristfällig information.

Utskottet konstaterar att arbetet med hur informationsverksamheten skall skötas påbörjats i och med uppgörandet av ett första utkast till informationsplan. Dessutom behandlas informationsfrågorna som redan påpekats i samband med den pågående organisationsutvecklingen.

Ledamoten Mirjam Öberg har till betänkandet fogat skriftlig reservation.

Utskottet får med hänvisning till det anförda vördsamt föreslå

att landstinget måtte förkasta hemställningsmotion nr 50/1989-90.

Mariehamn den 3 maj 1990

På kulturutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Carina Strand
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sundback samt ledamöterna Fagerholm, Lindeman, Nordberg och Öberg.

RESERVATION

Jag reserverar mig mot kulturutskottets beslut att förkasta hemställningsmotion nr 50/1989-90.

Min reservation grundar sig på de uppgifter jag erhöll under ärendets behandling, där det framkom att det i början av år 1989 gjordes ett utkast till informationsplan för Ålands landskapsstyrelse. Efter utkastet har ärendet blivit liggande. Ingen av landskapets anställda har informationen som sin egentliga arbetsuppgift, utan informationen sker vid sidan om det huvudsakliga arbetet.

Jag anklagar inte tjänstemännens sätt att arbeta, utan vill framlägga deras svåra arbetssituation där man är tvungen att klara svåra uppgifter med s.k. vänsterhand.

För att få informationen att fungera enligt nutida krav borde motionen i sin helhet godkännas.

Mariehamn den 12 september 1990

Mirjam Öberg